РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., четвер 28-го червня 1917. Ч. 75. VOL. XXV. JERSEY CITY, N. J., Thursday, June 28, 1917. No. 75.

РОСІЇ ГРОЗИТЬ ДРУГА РЕВОЛЮЦІЯ.

ПРАВИТЕЛЬСТВО УХВАЛИЛО ЗНЕСТИ ДУМУ І ДЕРЖАВНУ РАДУ.

АВСТРІЙСЬКИЙ МІНІСТЕР ЗАКИДАЄ ЧЕХАМ ЗРАДУ АВСТРІЇ.

ФРАНЦУСЬКІ ВІЙСКА ЗАНЯЛИ АТЕНИ. - НОВИЙ КАБІНЕТ МІНІСТРІВ.

Вісти з України.

Управа Галичини і Буковини.

Київ. 8. мая. — Галицько-буковинська комісія, яку основано при комітеті земського союза і союза міст на полудневo-західнім фронті, предложила міністрови для заграничних справ точний плян, після якого належало би зорганізувати управу Галичини і Буковини.

Головні точки пляну міністер одобрив. Ціла ся справа буде предметом наради кабінету міністрів.

Остро критикуючи поступоване старих російських властий в занятих областях, галицько-буковинська комісія домагаєть ся безпроволочного виданя отсих заряджень:

1. Привернути тіла місцевої самоуправи в містах і селах.

2. Полишити населеню повну свободу щодо привернення давних форм самоуправи або перетвореня їх на нових основах.

3. Помагати привернути до житя місцеві громадянські організації, кооперативи, кредитові товариства і т. п.

4. Привернути до житя судівництво.

5. Передавати всякі домаганя населеня до полагоджуваня управі земського союза і союза міст та місцевим громадянським організаціям.

6. Старати ся надати діяльности місцевих суспільних організацій, кооператив і товариств кредитових напрям громадянський.

В АВСТРО-УГОРЩИНІ.

Зрада Чехів.

АМСТЕРДАМ, 25. червня. — **Бувший міністер краєвої оборони, генерал Ф. Ґеорґі, заявив перед комітетом парляментарних послів, що три чеські полки здезертирували, переходячи на сторону війск російських.**

Сю заяву зробив ґен. Ґеорґі якраз тоді, коли чеські посли домагали ся помилуваня чеського посла Кльофача, провідника чеського союза. Цісар помилував його, але він покищо позістає дальше у вязниці. Кльофач був засуджений на кару смерти за зраду держави. Його обжаловано за те що він провадив тайні переговори з російськими властями.

Крім того підніс ґен. Ґеорґі проти Чехів і те, що всіх ворожих арміях потворили ся леґіони чеських добровольців проти Австрії та що за цілий час від початку війни лише трох Чехів у віці, обовязанім до війска, зголосили ся до військової служби.

Яко примір ворожого відношеня Чехів до Австрії наведено поведенє редактора праської часописи „Народні Лісти", Павлюва. Він мав в Росії зовсім публично хвалити ся тим, що він, будучи кадетом австрійської армії, здезертирував, вимордувавши своїх товаришів, які стояли на варті.

Отсі відкритя міністра викликали велике здивоване. Чеські посли бачать в тім акт пімсти за те, що кабінет міністрів мусів уступити.

КОПЕНГАГЕН, 25. червня. — Зрада трох чеських полків і організоване чеських добровольців у ворожих державах проти Австрії, про що ґен. Ґеорґі говорив перед комітетом парляментарних послів, становлять лише одну частину противавстрійських демонстрацій чеських війск.

Хоч австрійська преса дотепер про се отверто не писала, то загально звісним є, що Чехи від початку війни при кождій нагоді масово дезертирували.

Ще на весну 1915 р. деякі чеські полки здесятковано з приводу їх захованя супроти неприятеля. Один чеський полк зовсім розвязано, а його прапори відослано до арсеналу у Відни.

В тих часах кореспондент „Зединеної Преси" читав лист, в якім один Чех, полонений в Сербії, пише до своїх товаришів, щоби вони не втікали до Сербії, бо в краю велика нужда.

Дезерція трох чеських полків, про яку згадував ґен. Ґеорґі, мала місце в перших роках війни, правдоподібно на весну 1916 р., на Волини, що причинило ся до початково успішної офензиви ґен. Брусілова.

В НІМЕЧЧИНІ:

Німецький летун Ріхтгофен побідив 56-го ворога.

БЕРЛІН, 26. червня. — **Німецький урядовий звіт доносить, що капітан Ріхтгофен, командант відділу німецьких літаків на західнім фронті, знищив вчера 56-тий з ряду ворожий літак.**

—0—

Польський університет і польська техніка у Варшаві закриті.

БЕРЛІН, 24. червня. — Німецька часопись „Фосіше Цайтунґ" доносить, що ґенерал Ганс фон Безелер, ґенеральний ґубернатор російських територій, занятих німецькими війсками, **видав приказ закрити польський університет і польську техніку у Варшаві.**

Причиною виданя сього приказу був страйк студентів. Коли именно підчас заворушень на улицях Варшави арештовано також кількох студентів, студенти уладили з тої нагоди страйк „симпатії", яко доказ, що вони вважають себе обидженими на гідности і народній чести. Тоді власти загрозили студентам, що закриють обі інституції, коли вони дальше будуть страйкувати. Студенти почали знова ходити на виклади, але відмовили ся від плаченя шкільних належитостий. Се діяло ся якраз тоді, коли німецькі власти вели з місцевими властями переговори в справі переданя їм заряду шкіл.

Ґен. Безелер повідомив польських відпоручників, що супроти ворожого становища польських студентів він не може вести дальших переговорів. На вічу студентів ухвалено вправді узнати нових директорів, однак рішено шкільних оплат дальше не платити. Ґенералови Безелерови не стало довше терпцю і він видав приказ обі інституції закрити.

В РОСІЇ.

В Росії прийде до другої революції.

ВАШИНҐТОН, 25. червня. — Підчас коли голова американської комісії, Еліґу Рут, є тої гадки, що в Росії все йде до ліпшого, то богато людий є зовсім противної гадки. **Вони заповідають навіть, що в Росії вже небавом прийде до другої революції.**

Міністер зелізниць, Некрасов, говорить про положенє в Росії отсе:

„Положенє в Росії є незвичайно трудне. Грізна година страшної революції є дуже близка. Росія находить ся тепер в переломовій хвилі. В кількох найблизших тижнях доля Росії мусить бути порішена. Коли загал не підопре правительства і не поможе привернути порядку, я не виджу иншого виходу з того положеня.

„Росія находить ся в передодни другої революції, яка буде без порівнаня страшнійша ніж перша. Вона буде вступом до траґедії цілковито розкладу Росії.

„Щораз більше нагромаджуєть ся справ, яким годі зарадити. Правительство, про якого щиру і добру волю ніхто не сумніваєть ся, упадає під тягарем. Воно не є всилі полагодити великої задачі, яка чекає цілу Европу, задачі виживленя. Брак комунікаційних средств робить всі зусиля правительства даремними.

„Довгі ряди порожних возів стоять по обох сторонах зелізничого шляху, але зусиля, щоби їх зробити ужиточними в руху, показали ся безуспішні. Є також великі засоби угля, коли би лише можна було ужити возів. У Фінляндії опалюєть ся зелізниці дровами. Правительство докладає всіх старань, щоби фабрики не перерівали своєї чинности, однак богато властителів фабрик уступило, передаючи фабрики в руки робітничих комітетів, а вслід за тим богато фабрик перестало працювати будьто задля браку відповідного заряду будьто задля браку капіталу. **Навіть правительство було приневолене закрити богато фабрик амуніції задля браку сирих матеріялів і гроший".**

Російський нарід жадає хліба і мира.

О'Донел Бенет, кореспондент американської часописи „Шікаґо Трібюн", висказуєть ся про теперішну ситуацію в Росії як слідує:

„Міністер війни, Керенський, є так ослаблений, що часом мусять його нести на місце, де він працює. Часом знова держить ся сильно і промовляє на тисячних зборах з нечуваною силою, доки нагло не втратить сил.

„Бесіда Керенського робить величезний вплив на вражливих Росіян, але нині російський нарід жадає дечого більше — а іменно хліба і мира.

„Страйки і рабунки поширили ся по цілім краю. У Фінляндії роблять жовніри, що самі хотять. Богатші люди сидять в Москві і Петроґраді, бо боять ся виїхати до своїх сільських посілостий зі страху перед нападом.

„В Петроґраді є нині около 50.000 робітників без праці. За два тижні їх число зросте на 100.000, бо щораз більше фабрик є змушених застановити свою працю.

„Вартість російського рубля впала на яких 20 центів. Шведські аґенти, які повернули з Росії, перестеріґають Шведів, щоби не вели з Росією кредитових інтересів, **бо Росії грозить нова революція в супроводі анархії і банкротства.** Ніхто не хоче приймити уряду міністра торговлі після уступленя Коновалова.

„Керенський робить все можливе, але Росія потребує тепер сили великана, котрий міг би робити й неможливе і перевести при Божій помочи орґанізацію, бо **зорґанізоване хабарництво се є може одинока орґанізація, яку Росія має".**

Російське правительство в передодни упадку.

СТОКГОЛЬМ, 25. червня. — **Теперішне російське правительство находить ся в передодни упадку.**

Такої гадки є богато людий, як пр. князь А. Радзівіл, який перебував через 18 місяців на своїй посілости, віддаленій 5 миль на схід від ґраниці Польщі; Шебеко, член польської державної ради; Поляков, співредактор російської часописи „Новое Время"; Вайберґ, делеґат російських соціялістів-цімервальдистів, і Лікіярдопульос, кореспондент часописи „Реч".

Такоїсамої гадки є богато инших людий, які через довгий час жили в Росії, і пізнали добре російський нарід і російські відносини так, що вони є в спромозі видати річевий осуд.

Останні надзвичайні телеґрами з Петроґраду доносять, що Керенський, молодий і енерґічний міністер війни, який лежить тепер хорий в домі, окруженім вартою, сам признає, що теперішне правительство не зможе довго удержати ся.

Керенський тратить популярність.

З тих телеґрам виходить, що Керенський втратив вже серед жовнірів давну популярність, головно через те, що жадав від них, аби вони присягали послушенство приділеним офіцирам і відобрав їм право вибираня офіцирів.

З того приводу панує проти нього велике неговдоване. Як доносять вісти, які однак доси не були ще стверджені, жовніри мали навіть виконати замах на житє Керенського.

Надіють ся зовсім соціялістичного правительства.

Після гадки повисше наведених людий теперішне правительство небавом уступить, а на його місце прийде нова, зовсім „червона" адміністрація, котра буде ще більше анархістична ніж власть, яка тепер контролює кабінет. Такоїсамої гадки є також і ті дипльоматичні круги, які точно слідять розвій подій в Росії.

Др. Ойосен, звісний норвеський народознавець, є того переконаня, що Москалі через женене з Азійтами змонґольщили ся. Вщіплене монґольської крови має шкідливий вплив на духове житє Москалів, бо робить його жорстоким. Др. Ойосен висказав погляд, що сю величезну масу несьвідомих і на-пів диких людий, увільнену несподівано з неволі, годі повздержати. **Др. Ойосен каже, що відбудоване Росії не зможуть перевести політики, але мужі, які наскрізь знають душу російського народа.**

Французький міністер і инші вірять, що положене Росії поправить ся.

Зноваж мужі, як французький міністер амуніції, Альберт Тома, котрий недавно повернув з Росії, признають, що положене Росії є лихе, але вірять, що **в Росії йде вже до ліпшого та що теперішне революційне правительство стаєть ся щораз сильнійше.**

Американець С. Гарпер, який уходить за доброго знавця російських відносин і який недавно, повертаючи з Петроґраду, поступив до Стокгольму, вірить у здібности російського селянства і надієть ся, що **російські селяни створять сильне републиканське правительство.**

Італійський соціяліст, Ляборі, який тепер тут перебуває, є переконаний, що **Рада робітничих і салдатських депутатів постараєть ся о переведенє пожаданих реформ і о утворенє постійного соціялістичного правительства.**

Провізоричне правительство є також за розвязанєм думи.

ПЕТРОҐРАД, 25. червня. — Часописи доносять, що **провізоричне російське правительство рішило оголосити декрет в справі розвязаня думи.**

Президент кабінету, кн. Львов, зажадав письменно від Родзянка, президента думи, щоби Таврійська палата, в якій відбували ся доси засіданя думи, була як найскорше опорожнена, аби уможливити приготованє її для маючих ся відбути установчих зборів.

Родзянко заявив, що годить ся з тим, однак під условєм, коли найперше заберуть ся з палати делеґати робітників і салдатів. Також зажадав Родзянко, щоби всі акти думи перенести до Марійської палати.

Грузини домагають ся автономії.

ТИФЛІС (на Кавказі), 24. червня. — **На конґресі грузинських національних демократів ухвалено резолюцію, яка жадає для Грузії повної автономії.**

Свобода релігії і науки.

ПЕТРОҐРАД, 26. червня. — Міністер для внутрішних справ предложив провізоричному правительству проєкт в справі проголошеня **свободи релігії.** Посіданє горожанських і політичних прав не буде вже більше зависиме від віроісповіданя. На зміну релігії не треба буде урядового позволеня.

Міністер просьвіти предложив проєкт **повної свободи науки.**

3.000 Фінляндців повертає з німецької армії.

ПЕТРОҐРАД, 26. червня. — **Часопись „Русская Воля" доносить, що 3.000 фінляндських добровольців, які передтим служили в німецькій армії, будуть небавом пробувати дістати ся через ґраницю назад до Фінляндії. Пограничну сторожу значно скріплено і видано для неї строгі приписи.**

Часопись міркує, що увільненє 3.000 Фінляндців з армії під теперішну пору, коли Німеччина потребує богато людського матеріялу, виглядає на підступ зі сторони Німеччини.

Центральний комітет фінляндської соціял-демократичної робітничої партії вніс рішучий протест до російського правительства проти виданя заборони впускати тих Фінляндців до Фінляндії.

Дезертири помагають вязням.

МОСКВА, 25. червня. — Насильне увільнене 600 вязнів з московської тюрми довело до кровавої битви, в якій взяло участь прикликане війско.

Ґрупа дезертирів впала до бюра директора вязниці, відобрала йому ключі і випустила всіх вязнів на волю. Сейчас покликано козаків і піхоту, щоби ловити вязнів. Тимчасом вязні обсадили великий дім в місті і почали відси стріляти до війска. Війско відповіло сальвою. Одного вязня убито і 8 ранено.

(Продовжене на стороні 3-тій).

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
to United States:	В Злучених Державах:
$2.50 per year	на рік $2.50
$1.25 per 6 months	на пів року $1.25
$1.00 per 4 months	на 4 місяці $1.00
to Jersey City and to foreign countries:	В місті Jersey City і за границю:
$3.25 per year	на рік $3.25
$1.75 per 6 months	на пів року $1.75
$1.00 per 3 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

За всі оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає. — Рукописий не звертасть ся.

З біжучої хвилі.

Нюйорська часопись „Штатс-Цайтунг" (з 26. с. м.), обговорюючи теперішнє положенє в Росії, наводить між иншим слїдуючі погляди українського письменника, Ореста Даскалюка:

Розвязане українського питаня відірванем України від великої російської імперії було би рівночасно розвязанем російського питаня, коли під тим розуміють ся остаточне і тривале ударемнене російської заборчої політики.

Сазонов і його приклонники заявили на початку війни, що цїлию Росії є здобуте Галичини і Царгорода. **Через здобуте Галичини думав він осягнути цїлковите пановане над Україною,** а через пановане над Чорним морем скріпити своє становище на Балканї. По погромі російських війск і по їх уступленю з Польщі, Литви і Прибалтійського краю, Росія в розпучливім страху скріпила свою армію на Волини, щоби в сей спосіб забезпечити ся перед нападом на Україну. **Українське питанє вже віддавна стало ся питанем міжнародної політики.**

В Харкові на українськім ґуберніяльнім зїздї деякі бесїдники заявили, що **Україна не лише повинна одержати автономію, але також відповідну винагороду за се, що відкаже ся від уживаня Сибірию й иншими окраїнами Росії.**

Російська могучість повстала завдяки українським козакам, а потомки тих козаків — говорили бесїдники — повинні одержати щонебудь з того, що вони дали Росії.

Французький „Тем" (з 12. мая б. р.) **пише про російського Українця, Алексія Скоропис-Йолтуховського, і приходить до заключеня, що Українець А. Скоропис-Йолтуховський відіграв тусаму ролю, що Ірляндець Роджер Кейзмент.** „Тем" називає обох, і Скоропис-Йолтуховського і Кейзмента, зрадниками (розуміє ся алїянтів) і нїмецькими аґентами.

Анї Ірляндцї анї Українцї не будуть звертати уваги на слова французького „Темпса". **Роджер Кейзмент — се герой поневоленого ірляндського народу.** Його імя буде вічно жити в серцях свободолюбних Ірляндців. Він вірний син своєї вітчини, хоч Анґлїя називає його зрадником.

Тому і „Тем" може називати зрадником А. Скоропис-Йолтуховського, але український нарід не назве його так, бо він не зрадив України.

В справі постанови тутешного правительства, щоби до американського Червоного Хреста не приймати Американцїв нїмецького й австрійського походженя, бувший президент Розевелт написав до одного зі своїх приятелїв у Калїфорнії довший лист, у якім між иншим говорить:

Я маю повну надію, що правительство уступить безпроволочно зі свого становища в тій справі. Коли одиниці з нашого Червоного Хреста не є бажані за границею, чи то в головних шпиталях алїянтів чи деинде, так тодї ми можемо ужити їх виключно для нашого народу або при наших власних арміях; але **де-б ми їх не післали, се повинно зробити ся в тім переконаню, що ми не робимо ріжниці щодо місця уродженя або походженя американських осіб, так, як не робимо ріжниці щодо їх віроісповіданя.** Служба при Червонім Хрестї повинна бути така, як і служба у рядах армії; нїякий мущина, достойний служити в однїй, не повинен бути ухилений від другої.

Як не можна з Росією, то підемо без Росії.

Мимо ріжнородности, нестійности і небувалої зміничивости російської революційної струї, в ній можна уловити певні сталі моменти, які є продовженєм попередних, безповоротно минулих часів. Моментами тими є брак повної терпимости до чужих, недержавних націй, а найлучшим доказом того буде нездійсненє ще доси їх конечних домагань і нерівномірне та неоднакове трактованє прав поодиноких російських народів. **Кличі братерства, рівноости і згоди є пустими звуками так довго, як довго московський нарід не відкаже ся від деяких своїх застарілих поглядів і не стане прикладати до всїх недержавних російських народів тусаму мірку, що й до себе.** Він мусить також покинути форму старого режіму щодо подїлу російських націй на нації, „з якими мусять числити ся", прим. з Фінляндцями, Поляками, і на нації, „які можна вдоволити чимнебудь", куди вчислюють і Українців. Способи трактованя домагань всїх народів повинні бути однакові і однаково треба їх вдоволяти. Та се так гарно звучить тільки в теорії, в словах, — а в житю?...

Дотеперішний розвій російського революційного житя зовсїм не схиляє ся на ту дорогу, на яку думали вступити всї поневолені недержавні російські нації, бо ненависний всїм централїзм, відкладанє всього до установчих зборів, зацитькуванє рішучих і основних домагань гарними й теплими словами витворює послїдними часами в Росії те, чого бувший російський уряд бояв ся гірше смерти, а що зветь ся **сепаратизмом, себто змаганєм до цїлковитого відірваня від Росії.** Жерелом його є неясне становище російського провізоричного правительства до основних потреб недержавних національностий. Найкрасше видно се змаганє до сепаратизму на Українцях, бо від льояльних горожан Росії до „національних проступників" є чимала дорога, яка набирає тимбільшої ваги, що відбувала ся в дуже короткім часї. Ся переміна сьвідчить тільки про полїтичну зрілість Українців і фарисейський характер теперішного російського правительства. Донедавна російські Українцї сподївали ся, що сучасна революція легким коштом і без натуги цінних сил дасть всїм повну автономію і змогу самопорядкованя, о що вони домагали ся на цїлім рядї ріжних окружних і загальних зїздів та зборів і о чім заявляли провізоричному правительству многі українські делеґації. Всьо то кінчило ся теплими обіцянками правительства і покірним вижиданєм зі сторони Українців — до якогось тільки часу... На щастє Українцї зрозуміли добре вагу сучасних подїй і забрали ся до дїла енерґічно, після слів: „Не просьбою, то силою візьмемо!" Ще на першім київськім конґресї запевнив проф. Грушевський про слабкість сепаратистичного руху між Українцями, причім погрозив можливостию його зросту на случай, коли би безпроволочно не задоволено всїх теперішних українських домагань, якими, кажучи коротко, є: **широка, негайно признана і заведена автономія України, утворенє української національної армії, а також скора і цїлковита українізація всїх шкіл на Україні.** Від часу ухвали тих резолюций минуло 2 місяцї, в протягу яких нічогісенько не зроблено для задоволеня тих українських жадань. Та в тім часї й вимоги Українців зросли і тепер вони жадають уже для себе негайно місця в провізоричнім правительстві і висланя своїх представителїв на будучий сьвітовий мировий конґрес.

Неприхильне становище російського правительства супроти жадань Українців скріпило сепаратистичний рух, **яким є рішуче зірванє зносин з Росією і утворенє самостійної украніської держави.** Про се говорять нам найновійші наспівші сюди з Росії вісти, які доносять про **другий в тих днях загальний український конґрес в Києві** та про заборону міністра війни, Керенського, і російського правительства брати в нїм участь делеґатам українських війск. Однак українські делеґати не послухали заборони російського правительства і численно зїхали ся на конґрес. Конґрес радить тепер над способами здійсненя автономії України, навіть коштом боротьби з Москвою. Тому **конґрес українських делеґатів завізвав Головну Українську Раду, щоби вона зірвала всякі зносини з російським провізоричним правительством і щоби заняла ся на власну руку здійсненєм самостійної України. Важним є те, що початок до зірваня дає війско, значить селяни, які, будучи в армії, становлять тепер одиноку міродатну силу в російськім житю і можуть при відповіднім покермованю здїйснити наш вилелїяний всеукраїнський ідеал самостійної України.**

Ще донедавна серед революційного українського хаосу панувала думка про можливість **федеративного співжитя України з Москвою** на основі рівного з рівним; **коли однак Москва проявляє охоту до дальшого пановaня і кермованя всїми російськими народами, а в тім і Українцями, то для них полишаєть ся тепер одна тільки дорога, а се: напруженє всїх своїх сил до визволеня з рук московських опікунів і утворенє своєї власної держави.**

УКРАЇНСЬКИЙ МОМЕНТ В ПОЛЬСЬКІМ ДЕРЖАВНІМ УСТРОЮ.

(Статя А. Лотоцького в петроґрадській „Рѣчи").

(Конець).

Заборчі тенденції, виявлювані польськими националїстами і усильно піддержувані Німеччиною й Австрією, розуміє ся, викликують проти себе цїлком вороже становище зі сторони народів, волею долї поселених „між Польщею і Росією". **Таке відношенє зазначує ся не від нинїшного дня, а є традицією всього минувшого, не лише історично віддаленого, але і дуже близкого нам, переходячого в сучасність. Враженя хоч би галицької дійсности вповнї відсьвіжують перед нами спомини далекої минувшини, виключаючи всякі бажаня продовжити їх у будучність.** Такі бажаня можуть оперти ся на основах, як се цїлком зрозуміло, не маючих нічого спільного з пошанованєм чужого національного чувства і права. Тим меньше, як видно з минувшого, сї стремлїня не є чужі националїстичним кругам польської суспільности; про силу-ж тих стремлїнь можна судити з того, що, після останних вістий з Австрії, міністер для справ Галичини Бобжинський подав ся до димісії і рішучо при нїй стоїть з приводу допущеної австрійським центральним правительством проволоки в здійсненю обіцяної галицької автономії. Нетерпимість галицьких националїстів в данім случаю зрозуміла. **Австрійське правительство,** можна було думати, **не схоче повторити грубої полїтичної похибки старого російського правительственного курсу у відношеню до Українців і при зроджуючій ся повній полїтичній орієнтації галицьких Українців піде на зустріч справедливим домаганям сих останних, а перш усього — їх жаданям щодо иншої ролї в автономній Галичинї. Се властне заставляє галицьких польських националїстів так спішити ся із здійсненєм старих обітниць, даних ще тоді, коли російська революція не відкрила ще широких виглядів свобідного національного житя для російських, а тимсамим і для галицьких Українців.**

Друга заінтересована сторона відносить ся супроти польських заборчих плянів з чувством глибокого негодованя. **Ще в червни минувшого року,** з приводу слухів про творенє польської держави, **головна національна рада австрійських Українців, слїдячи з тривогою за долею Холмщини, протестувала проти наміреного включеня Холмщини в склад проєктованої держави.** Наступивше відтак оголошенє актів про Польщу і Галичину викликало бурю протестів з української сторони. **„Проголошена в рескрипті зміна правного й адміністраційного устрою Галичини** — говорить ся в резолюції українського парляментарного клюбу — **глибоко нарушує історичні і здобуті права українського народу і ставить четвертий з ряду щодо числа нарід монархії в зависимість від другого народу. Український нарід нїколи не признасть автономії Галичини під польським протекторатом і нїколи не відкаже ся від прав на істнованє в границях національної території та від основаня окремої української провінції".** У виданій тим клюбом відозві до виборців також говорить ся, що **„проект вилученя Галичини підчиняє її польській полїтичній більшости... Нехай правительство знає, що Українцї уважають таке розширенє автономії Галичини ворожим у відношеню до них і предвиджують корисне рішенє лише в розділеню того краю".**

Такий вибух протесту зі сторони одної части надїленого щастєм Австро-Німцями населеня проєктованої Польщі і Галичини в достаточній мірі характеризує відношенє закордонних Українців супроти австро-нїмецьких заборчих плянів. **В повисшій справі думають тaксамо і російські Українцї. В справах національно-територіяльного розмежованя Галичини і Холмщини українська точка погляду скристалїзувала ся цїлком виразно — в цїлковитім противенстві з тенденціями польських націоналїстичних кругів.**

Оттак означувало ся завсїди відношенє Українців супроти польських претенсій на землї „між Польщею і Росією". Се відношенє сими днями (21. цьвітня) потверджено слїдуючою резолюцією київського українського зїзду: **„У звязи з декларацією тимчасової польської державної ради щодо відповіди на поклик тимчасового російського правительства до злуки польського народу зі свобідною російською державою — зїзд в рішучий спосіб протестує проти всяких претенсій на непольські землї. Український нарід не стерпить нїяких стремлїнь до загарбаня прав на територіях України, зрошених його потом і кровю".**

Відповідь ясна і не лишає місця для компромісів. Вона зістала подиктована не лише яко вислїд означених відносин польсько-українського співжитя. Основи української точки погляду в данім случаю є значно глибші. Коли старий режім, скувавши розвиток української народности, міг витворити в деяких — і тоді ограничених — кругах психольоґію розпуки, в котрій достигали розбіжні напрями, то при витворених услівях такі настрої є виключені самим фактом нового житя. **Тепер триюмфує вповнї та ідея, яка червоною ниткою переходила крізь цїлий український рух, а се: що український нарід, нарід-демократ після своїх традиций і настроїв, може будувати і правильно устроювати своє житє лише в союзї з демократичними силами Росії, з котрими він злучений не лиш ідейно, але й загальною практичною боротьбою за красшу будучність, яка нинї вже здійснюєть ся.** В тім устрою не може бути місця нїякому загарбованю прав—своїх або чужих, без ріжниці — і тому шлях такого устрою нїколи не зблизить ся до тих тенденцій, які знайшли собі вислів в австро-нїмецьких актах і в останній резолюції польської державної ради.

Сьвято вільної України 19. марта в Києві.

Великими ріками й малими струмочками від 10 години ранку плили люди з усїх кінців великої столиці України до головного пункту — Володимирського собору, де висше київське духовенство тепер з власної ініціятиви правило панахиду по Шевченку.

А перед собором стояло українське війско під козацьким прапором, маяли численні знамена й прапори зорганізованого по ґрупам українства (робітники, чиновники, шкільна молодь з учителями, селяни і инші), жваво йшла продаж першого числа „Вістий з Центральної Української Ради", розходили ся по руках друковані українські пісні, брошури, відозви. Пакунки сих останних дощем падали з бальконів і дахів будинків.

Сунуло з собору духовенство, окропило сьвяченою водою близші військові відділи, а о 12-тій годинї дня збори рушили в похід.

Гукнули орхестри, залунали могутним співом численні хори, стрепенули ся знамена, закипіло море людських голов!...

От вихром налетіли їздці, зодягнені в стародавні козацькі червоні жупани, на чолї з п. Садовським.

Попереду йдуть представники Центральної Української Ради, Українського Військового Комітету та комісар при Київськім Виконавчім Комітеті, п. Оберучів. За ними війско, за війском громадянство, і знову війско, знову громадянство, війско, громадянство, без ліку, без краю...

Згідно з пляном манїфестанти прямують до Хрещатика, проходять ним і зупиняють ся трохи перед Міською Управою. На нїй красуєть ся вже національний стяг. Голова Української Центральної Ради, професор Грушевський, держить мову до народу й Екезкутивного Комітету міста Києва.

„Народови українському визволеному, на вільній українській землї привіт і поклін!" — говорить він.

„Товариші, братя, Українцї! Впали з нас кайдани, наложені царським деспотизмом. Ми можемо наново піднести прапор наших великих предків. Сїмдесять лїт тому тут у Києві найкрасші сини нашого народу — Шевченко, Костомарів, Кулїш і инші — постановили добивати ся визволеня України з московської кормиги, перетвореня її в свобідну републику, звязану федеративним звязком з иншими славянськими народами. Лютими карами, вязницею, засланями, заборонами відповіло на се московське правительство. Під тяжкими заборонами тримало воно навіть наше слово. Щойно тепер впали всї обмеженя, заведені ним. Україна вступає яко свобідний член у свобідну спілку народів Російської Федеративної Републики. Минули часи, коли приходило ся робити великі труди для якоїсь полекші від тої неволї, у яку взято наш край. Тепер можемо самі становити о собі, будувати нашу вільну, автономну Україну. Перед лицем найкрасшого сина нашого народу, невмирущого Ґенія нашого слова, великого пророка нашого визволеня присягнїм в сю велику хвилю всї як один муж: одностайно і однодушно всїм стати на велике дїло і не спочити і рук не спустити, доки не збудуємо тої автономної вільної України.

„Присягайте, братя, перед лицем нашого народу постояти за неї вірно і щиро. Амінь!"

У відповідь несеть ся загальний клич: „Присягаємо, присягаємо!"

Рядом з п. Грушевським стоїть командуючий Київським Військовим Округом п. Ходорович, віддаючи честь українським знаменам, на яких горять гасла: „Хай живе Вільна Україна", „Хай живе демократична федеративна република", „Ще не вмерла Україна", „Слава Україні", „Хай живе національно-територіяльна автономія України", „Самостійна Україна з Вільною Росією", і т. и. Прапорів було більше ніж 320 самих національних та понад десять червоних, робітничих, з українськими написями про міжнародну солїдарність робітничої кляси. Оріґінальні прапори були від Українців католицької віри і від полонених Чехів. Кождий військовий відділ київського ґарнізону йшов зі своїм синьо-жовтим прапором, а також військові школи і школи прапорщиків.

Наші братя Галичани, що трупами своїх синів вкрили поля від Перемишля аж до Сибіри, а самі скоштували тут від царя-„освободителя" і тюрми і голоду, кличуть нас до боротьби своїм прапором, на якім стоїть: „Домагаймо ся всї за одного — один за всїх Вільної України!" Виступав і київський військовий штаб з гаслом на прапорі: „Нехай живе Вільна Росія, Автономна Україна!" Привезено було пять ваґонів поранених салдатів-Українців, котрі забажали також взяти участь у національнім сьвяті.

Сьвяточному настроєви манїфестації вельми допомогли військові орхестри, яких було 14, та ще 7 хорів, в тім числі один великий зєднаний (студентський і п. Кошиці). То грають, то співають: „Гей не дивуйте", „Ще не вмерла Україна", „Заповіт", „Марселезу" і т. и. Надзвичайне враженє справляє також картина повного узброєня мало не всїх військових відїлів, що прибули заманїфестувати свої національні почутя і вимоги.

З Хрещатика по Трохсьвятительській улиці похід рушив до памятника Хмельницького. Тут перед старинною Софією на зустріч війску, яке на своїм чолї мало отамана, вийшло з церковними хоругвами духовенство. Задзвонили в дзвони...

Після короткої промови сьвященика-Українця віруюча частина української нації молила ся „за мучеників України, гетьмана Богдана, Тараса і всїх, душу свою положивших за віру, родину і волю України".

По панахиді відбуло ся посьвяченє хоругви українського війска, а потім перше прилюдне українське віче, на якім головою вибрано було тов. Антоновича. Промовцями на вічу виступали: від духовенства сьвященик, який говорив на тему, що „в своїй хатї своя сила і правда і воля"; від київського війска підпоручник п. М. Міхновський. Після нього від селянства, зорґанізованого в кооперативи, говорить п. Стасюк, котрий взиває стерти з памяти і з педесталу монументу Хмельницького слова „волимо під царя московського".

Від українського с. д. робітництва забирає слово тов. Веселовський. Він каже, що нема волї без землї, нема землї без волї, і кличе до орґанізації і дальшої боротьби за соціялїзм.

Українська молодіж поручила сказати свому бесїдникови, тов. Єреміеву, що вона душу й тіло положить за свою і народну свободу. Від Українців-Галичан тепло та щиро промовляв п. Сабат. Московською мовою витав Українців один з присутних Великоросів, і українською Поляк п. Бартошевич. У відповідь йому п. голова У. Ц. Р. проголосив: „Полякам, що жиють на Вкраїнї і разом з нами хочуть вірно і щиро працювати для добра України, наш братний привіт!"

Після одноголосної ухвали вічем резолюції п. Деомид Кунацький заявив, що він жертвує десять тисяч на будівлю української ґімназії.

Віче закінчило ся. Поволи стали розходити ся. Знамена несуть у штаб-кватиру Українців — Педаґоґічний музей, з порога якого чутно останний горячий заклик ставати до творчої праці на добро визволеного народу, що величною манїфестацією і приятелям і ворогам своїм ясно показав, хто він і чого він хоче. Радісно розходили ся люди — яких було на сьвяті около 100 тисяч (бо самого війска 30 тисяч) — та гомонїли, що скоро за Вільну Україну до бою вже мілїони борців стануть.

Вперед треба бути справедливим, а відтак добродійним.

—o—

В товаристві стрічають чоловіка тисячі прикростий: всьо в чоловіці люструють, досліджують і судять.

—o—

Прояви заздрости — се вже останні надії конаючої любови.

ВОЄННІ ВІСТИ.

(Продовжене зі сторони 1-шої).

Лови на вязнів і дезертирів.

ПЕТРОГРАД, 25. червня. — В Симферополи (на Кримі) уладжено вчера в ночи лови на дезертирів і вязнів. Прийшло до битви. По обох сторонах є ранені. Переведено богато арештовань. Число повертаючих дезертирів збільшаєть ся з кождим днем.

В Севастополи спокій.

ПЕТРОГРАД, 25. червня. — Адмірал Колчак, скинений командант чорноморської фльоти, заявив, що заворушеня в Севастополи були виклицані агітацією делегатів балтійської фльоти. На зборах, в яких взяло участь 5.000 моряків, ухвалено арештувати і увязнити всіх офіцирів фльоти враз з адміральним штабом на тій підставі, що їх підозрівано о пляноване протиреволюції.

Коли залога адміpального корабля зажадала від Колчака, щоби віддав шаблю, Колчак сказав: „Японці полишили мені шаблю, коли ми відходили з Порт Артура. Я здобув сю шаблю у японській війні і вам її не віддам". По тих словах кинув свою шаблю в море.

Потім моряки вислали до всіх кораблів чорноморської фльоти бездротну телеграму, взиваючи розоружити офіцирів. Адмірал Колчак дав від себе також наказ, щоби офіцири не ставили опору, аби в сей спосіб запобігти проливови крови.

Остаточно однак моряки згодили ся на те, щоби не арештувати всіх офіцирів, вдоволяючи ся усуненем адмірала Колчака.

Богато російських анархістів прибуло з Америки.

ПЕТРОГРАД, 25. червня. — **15 Москалів, які прибули з Америки, є проводирами ґрупи анархістів, котрі взяли силою в посідане палату ґенерала Дурнова на передмістю Віборґа.**

Анархісти навіть не думають сповнити жаданя правительства. Гарну палату перемінили вони в брудну діру. Пиянство процвитає на широку скалю. Правительству грозять страшною пімстою, коли би воно відважило ся силою їх відси проганяти.

Товариство, зложене з Американців, дістало дозвіл від анархістів звидіти город, в якім лежить палата. На палаті повіває хоругва з написию: „Смерть всім капіталістам". При кождім вході стоїть варта, зоружена в кріси.

Коли я зблизив ся до брами, — оповідає кореспондент — один з вартівників закликав до мене: „Ходи до середини, старий хлопче, ти є Американець!"

Я сказав йому, що я є кореспондентом, а тоді вартовий ще сердечнійше почав до мене говорити ломаною англійщиною з американським виговором. Ледви він сказав пару слів по англійськи, коли довкола нас зібрав ся вже цілий гурток анархістів і кождий хотів говорити. Пересічний Москаль вважає анархіста за страшного чорта, а не за людське сотворіне. І тому люди дуже дивували ся, коли бачили, як нас анархісти сердечно витали.

„Де мешкаєте в Америці?" „До якої часописи дописуєте?" „Чи се, що ви напишете, буде поміщене в дітройтських часописях?" „Чи дописуєте також до часописий у Сан Франціско?" — отсе були питаня, якими анархісти мене засипували, коли я в їх окруженю переходив через браму, котра вела на подвірє.

На моє питане пояснено мені, що між присутними анархістами є 15, які прибули недавно з Америки. На питане, длячого вони в сей спосіб поступають, відповіли: „Ми є анархісти і такими були й в Америці. Тепер маємо нагоду до нашої праці, і стараємо ся її використати".

„Чи ви не вірите у війну?"

„До чорта з війною, — відповіли. Ми маємо тут більшу боротьбу, а іменно проти капіталістів".

„Чи ви є за заключенем окремого мира?"

„Ми є за кождим миром, але ми не є боягузи. Ми всі приготовані на смерть, коли би правительство хотіло нас силою відси прогнати".

В цілім домі було около 90 анархістів. Їх провідниками є Американці. Один між ними звісний в Ню Йорку „ґонмен". (бандит).

Селяни виконують самосуд.

ПЕТРОГРАД, 24. червня. — **Телеґрама з Николаєва (на полудневий схід від Одеси) доносить, що селяни з Нової Одеси, озлоблені многими злочинами, яких допускали ся бандити і конокради, розпочали акцію в цїли винищеня злочинців.**

Николаєвські власти хотіли виступити проти самосуду селян. Та селяни обжалували власти, що вони стають в обороні злочинців.

На місци, в котрім селяни переводили суд над зловленими злочинцями, найдено 12 спалених трупів.

Асентирунок жінок в Росії.

ПЕТРОГРАД, 26. червня. — **Ґенеральний штаб установив окрему комісію під командою жінки. Цілию сеї комісії є перевести загальну конскрипцію (спис) жінок в цілій Росії, спосібних до праці.** Жінки будуть приділені до праці в місцевостях після потреб ґенерального штабу.

Від конскрипції будуть увільнені лише сї жінки, котрі працюють у фабриках амуніції і в поли.

—o—

Російський посол, Бахметев, в сенаті.

ВАШИНҐТОН, 26. червня. — Нині була російська комісія на засіданю в сенаті і при тій нагоді російський посол, Бахметев, виголосив промову, яку принят оз великим одушевленем.

Бахметев говорив між иншим отсе:

„Всїх очи звернені тепер на Росію. І тепер рішаєть ся доля народів, доля цілого сьвіта. Я зовсім не думаю таїти поважного положеня, в якім находить ся російське провізоричне правительство. Перетворенє держави о так великих розмірах на нових основах вимагає богато часу і терпеливости.

„Дві справи, які позволяють глядїти в будучність, се поширене серед російського народа переконаня про конечність законів і сильного правительства і поширене переконаня, що основи революції тісно лучать ся з военною силою держави. Сейчас по вибуху революції здавало ся, що армія розлетить ся, а сьвіт був переповнений поголосками, що Росія заключає окремий мир.

„Такі поголоски є неоправдані, що мушу тут з натиском піднести. Моя держава стремить до тривалого мира між демократичними державами.

„Нарід мусить знати, за що він бореть ся. Провізоричне правительство робить староня зробити все, щоби лише віднести побіду на поли битви.

„Росія хоче, щоби демократія була в сьвіті забезпечена. Осягнене сеї цїли буде означати, що демократія править сьвітом".

В ГРЕЦІЇ:

Уступлене грецького кабінету.

АТЕНИ (Греція), 26. червня. — На жадане короля Александра президент Заіміс і члени його кабінету згодили ся, щоби їх резиґнація допeрва нині пополудни вийшла в житє.

Король поручив Венізельосови утворене нового кабінету.

Французькі війска заняли Атени.

ЛОНДОН, 26. червня. — Телеґрама з Атен доносить, що **вчера французькі війска вмашeрували до Атен** і заняли головні, пануючі над містом становища.

В АНГЛІЇ:

Підчас останнього нападу на Лондон було 157 осіб убитих і 430 ранених.

ЛОНДОН, 26. червня. — Урядовий звіт про напад німецьких літаків на Лондон дня 13. червня подає спис осіб, які впали жертвою сього нападу.

Загалом згинуло 157 осіб, між тими 91 мущин, 24 жінок і 42 дітий. Число ранених виносить 430 осіб, з того припадає 220 на мущин, 110 на жінки і 100 на діти.

ВАКАЦІЙНІ ЗАЖАЛЕНЯ.

Кождого року, коли надійдуть вакаційні місяці, липень і серпень, ріжні причини, а переважно їджене сирих або недозрілих ярин і овочів, холодні напитки, нечайна зміна температури і т. д. спричинюють недуги внутренностий, запору, вітрів, болю голови і т. д. Трінера Американський Елїксір Гіркого Вина є найлїпшим лїком на надходячу пору року. Вичистить внутреннoсти від всїх шкідливих складників, нищить кваси жолудкові, помагає травленю, поправляє апетит і скріпляє цілий орґанізм. Ціна $1.00 в аптиках. — Трінера Лїнимент є також потрібний на літо. Пересьвідчіть ся, які успіхи дає при потовченю, опухненю, невральґії а також знаменито відсьвіжує умучені мязи ніг. Наймилійшого пересьвідченя дізнаєте, як його ужиєте по ніжній купели. Ціна 25 і 50 цнт. в аптиках, почтою 35 і 60 цнт.

JOS. TRINER, CHEMICAL LABORATORY,
1333—39 S. Ashland Ave.,
Chicago, Ill. (Adv.)

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

В сїй рубрицї поміщуйте слїдуючі оголошеня: Коли хочете віднайти своїх свояків, краянів або товаришів.—Коли шукаєте занятя.—Коли бажаєте, щоб хтось доніс Вам, де іде добре робота.—Коли потребуєте аґентів до поширеня Вашого бизнесу.—Коли потребуєте робітників до праці в бучерні, ґросерні, готели або на фарму.—Коли шукаєте спільників до бизнесу.—Коли шукаєте дякоучителів і учителів музики.—Коли маєте хату або фарму на продаж.—Коли маєте хату або фарму до винайму.—Коли маєте на продаж якісь річи.—Коли пошукуєте людий на мешкане з хафчом.—Коли продаєте свій бизнес або хочете купити чи обмінитись з ним.—Коли хочете подати свою адресу або бизнес до публичного відома.

ОГОЛОШЕНЄ.

Повідомляю інтересованих, що моя теперішна адреса є
о. Д. Хомяк,
114 So. Chestnut St., Shenandoah, Pa.

Пошукую АНДРІЯ БАДИНСЬКОГО, девять місяців тому мешкав в Ню Йорку, 136 Орчард стр. Хто би о нім знав або він сам, прошу голоситись на адресу: 71-76
E. SAVITZKYJ,
Co. G. 3rd Infantry,
Eagle Pass, Tex.

Пошукую МИХАЙЛА ДУДЗІНСЬКОГО з Галичини, повіт Ярослав. Перед двома роками виїхав до Дітройт. Хто би про него знав, або він сам, то прошу зголосити ся на адресу: 74-75
ТОМКО CHEEP,
157 Wythe Ave., N., Brooklyn, N. Y.

Пошукую сестру КАТЕРИНУ БОЖКО з села Петричі, повіт Золочів. Голоситись на адресу: 75
WASYL BOSHKO,
433 Cabot Way, S. S. Pittsburgh, Pa.

Пошукую своєї жени МАРІЇ ГРЕБИНЯК з села Повхви, пов. Перемишль, котра виїхала від мене з 26-літним парубком АФТАНАСОМ ТИЦЯКОМ з Руського села, пов. Перемишль. Утікаючи, забрала зі собою 3-літну дитину. Хто би о них знав, зволить ласкаво донести мені на адресу: 75-76
PAWLO HREBYNIAK,
Box 505, Bath, Pa.

Пошукую мого швагра ГАВРИХА ТИМОЧКО, родом з Малашевець, пов. Тарнопіль, в дуже важній справі його сина.
ЙОСИФ ГОРБАТЮК, 75-77
526 E. 13th St., New York, N. Y.

ПОТРЕБА: 25 мущин до копаня глини і робіт в цегольни. Добрі мешканя для родин. Винаймаємо доми за 3 до 6 доларів місячно. Платня як найлїпша; стала робота запевнена. Жонаті мають першеньство. Голосіть ся сейчас котрогобудь дня з вимком суботи і неділї до: 75
HARRY STEINBERG,
402 Bakewell Bldg., Pittsburgh, Pa.

МИХАЙЛО ЄНДРИК, зі села Постолівки, гусятинського повіту, находячий ся тепер у неволи в Росії, пошукує за своєю сестрою ГАНУСЬКОЮ РУСИН. Голоситиси на адресу: 75
ВАСИЛЬ ЛУЦИШИН,
104 Joiner St., Rochester, N. Y.

МУЩИНИ приходіть до роботи до фабрик, фарми, ресторанцій, готелів, зелізних фабрик, цеголень, при стейтових дорогах і т. п. Приведіть своїх приятелїв. Голосіть ся до: 74—
AGENCY,
91 Hudson St., Hoboken, N. J.

НА ПРОДАЖ:

1) ФАРМА в стейтї Ню Йорк, 5 миль від стації, при стейтовій дорозї, 65 акрів, з будинками першої кляси і домом о 14 румах, з живим і мертвим інвентарем. Ціна $2900.00, з чого половина готівкою а решта на моргіч.

2) ФАРМА в стейтї Ню Йорк, 7 миль від стації, 100 акрів, будинки нові, в знаменитім станї, дім о 17 румах, інвентар живий і мертвий. Ціна $3500.00, з чого половина готівкою.

3) ФАРМА о 80 акрах, в стейтї Ню Йорк, при самій дорозї, дім о 14 румах в добрім станї, инші будинки вимагають направи, 4 милї від стації, без інвентаря. Ціна $2500.00, услівя після умови.

4) ФАРМА о 75 акрах чорної землї, дім о 7 румах, инші будинки в добрім станї, сад, інвентар живий і мертвий. Ціна $2400.00, половина готівкою.

5) САЛЮН при дуже учащанім трактї в стейтї Ню Йорк, під самим містом, з величезним заїздним домом і 1 акром городу, о чистім доходї тижневім $100, на продаж з причини смерти властителя за 6000 долярів, з чого 2000 готівкою, а решта на сплати після умови. Самого стаку є більше як на 1500 долярів.

По близші інформації голоситись на адресу: 75і78
W. ODYNSKY,
c/o American Ukrainian Exchange
520 E. 6th St., New York, N. Y.

МАЮ НА ПРОДАЖ ҐРОСЕРНЮ І БУЧЕРНЮ, добре просперуючу, торг 600 долярів тижнево, чистий зарібок 50 долярів тижнево пересічно. Добра нагода хто хоче зачати бизнес. Костумери Українці і Поляки. Бизнес вироблений, проспeрує вже 16 лїт. Продаєсь з причини обнятя другого інтересу. Проба дозволена. Голоситись устно або писемно на адресу: 75-76
D. PRUCHNICKI,
501 Heald St., Wilmington, Del.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Хто буде виключений від військові служби при першім поборі.

Від військової служби при першім поборі будуть увільнені:

1) **Фізично нездорові.** — Каліки (їх увільнить ся раз на все); хорі на серце; плосконогі; хорі на очи, яких не можна вигоїти при помочи окулярів; сухітники і т. п.; недужі на нирки й инші внутреннности, а також ті, котрі мають звапнілу кров.

2) **Робітники у военних варстатах.** — Робітники при будові кораблів, у фабриках амуніції, гармат, робітники в копальнях нафти, майнери й инші, котрих праця і продукція е конечні для армії. Їх евентуально покличеть ся пізнійще, як що знайдуть ся женщини, котрі зможуть заступити їх місця.

3) **Особи, яких релїґія противить ся війні.** — Щоби бути увільненим від військової служби на підставі релїґійного вірування, треба виказати ся грамотою, виданою відповідною релїґійною орґанізацією ще перед днем 15. марта 1917.

4) **Всі ті, котрі удержують родину.**

Чи чужинців з першими паперами будуть брати до військової служби.

З нагоди авдієнції бувшого майора міста Бостону, Фітцджералда, у голови військової комісії, Кравдера, Кравдер заявив, що доси нема такого закона, який амушував би до військової служби чужинців і тих, які мають перші горожанські папери, але не мають других. Щоби затягнути сих людий до армії, то вже робить ся відповідні кроки, але кабінет має в сій справі ріжні погляди. В кождім разі правительство згодить ся брати до армії тих людий, коли їх правительства дадуть Злученим Державам на се окремий дозвіл.

Конґресман Брітон з Іллінойс є того переконаня, що іміґранти з Німеччини й Австро-Угорщини, які вибрали тут перші папери, не повинні бути увільнені від військової служби. Сей посол обговорював сю справу з визначними військовими особами, які всі йому заявили, що висилати на фронт таких жовнірів є не лише некорисно, але й шкідливо. „Полишіть тих людий — говорили йому дотичні особи з військових кругів — далеко від окопів їх рідних земляків, а тоді не треба буде переконувати ся про їх льояльність".

Будуть реґіструвати женщини.

Небавом розпічнеть ся реґістроване женщин в цілих Злучених Державах. Женщин будуть питати про їх степень вишколеня, образованя і про фізичний стан. Також будуть питати, чи хотіли би вони чимнебудь служити правительству на протяг війни.

Діти будуть працювати для военних цілий.

В домі суперінтендента нюйорських шкіл відбула ся нарада над тим, яку ролю мають відгравати підчас війни шкільні діти. На нараді ухвалено пристосовити ся до методи, яку практикуеть ся в Лондоні, в Анґлії, де шкільні діти помагають доглядати жовнірів. У висших клясах нюйорських шкіл заведеть ся курси офіцирської школи і будеть ся давати початкові лекції про виріб амуніції.

Суфражистки дальше демонструють.

Минувшого вівтірка у Вашінґтоні арештовано девять суфражисток, які зі своїми прапорами демонстрували перед Білим Домом. Поліція відібрала від них прапори.

В Пасейку не вільно мітінґувати на улицях.

Шеф поліції в Пасейку, Н. Дж., видав розпоряджене, що як довго триває війна, так довго на рогах улиць не вільно збирати ся в гуртки і мітінґувати.

На уголь повинна бути усталена ціна.

400 властителів майн мягкого і твердого угля зїхали ся до Вашінґтону, щоби обговорити справу зниженя ціни угля. Секретар внутрішних справ, Лейн, сказав до них, що вони поступлять дуже патріотично і по американськи, коли усталять одну ціну на углє. Також сказав, що „углеві барони" мусять забути про великі доходи.

„Успіх краю — говорив Лейн — лежить на вас і ви берете на себе тусаму відвічальність, що жовніри в окопах і президент у Білім Домі. Житє держави лежить на вістрю і тут треба прислуги більшої від гроший. Бути Американцем не означає дати один мілїон, але підпомогти тих, які воюють за свій край".

Жадають, аби уґле було під контролею правительства.

В державнім сенаті обговорювано сими днями справу правительственної контролї над продукцією угля, зеліза, сталї і т. п. Сю справу однак відложено, аж доки не полагодить ся справа контролї над поживою.

Непорозуміня в шікаґовській міській управі.

Від довшого часу між міською радою і майором міста Шікаґо, Томпсоном, панує остре напружене, яке в останних днях дійшло до кульмінаційної точки. Перше непорозуміне внесла між шікаґовську міську управу французька комісія. Коли вона під проводом Жофра прибула до Злучених Держав, майор Томпсон спротивив ся гостити її у Шікаґо, а се викликало велике обурене міських радних, які були раді гостині Жофра.

Останним нетактовним кроком майора Томпсона — як заявляє міська рада — було його пасивне становище супроти „позички свободи". Кажуть, що майор не противив ся їй, але й не аґітував за нею. За се міська рада жадає, щоби майор Томпсон уступив зі свого становища.

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

Російські еміґранти, повернувши з Америки до Росії, критикують американське правительство.

Повернувші з Америки до Росії політичні еміґранти виступають часто на народних зборах і вічах з промовами, в котрих остро критикують голову американської комісії в Росії, Е. Рута.

Вони кажуть, що в Америці цілком нема свобідної демократії, тому, що в Америці вся власть находить ся в руках грошевих маґнатів, тростів і всемогучих „королів" ріжних областий торговлї і промислу.

Коли Елїгу Рут прибув до Владивостоку, тоді розійшла ся поголоска, що анархісти висадять бомбами поїзд, яким американська комісія має відїхати до Петроґраду. Через се Рут відїхав до Владивостоку тайно і в незвіснім напрямі.

Селяни предкладають поміщикам тарифу платні.

В ізяславськім повіті, на Волини, селяни предложили поміщикам (дідичам) слідуючу тарифу платні: Для недорослих 15 копійок на годину, для женщин 30 копійок на годину, для мущин 40 копійок на годину.

Жиди купують землю в Росії.

Телеграма з Петроґраду доносить, що не дивлячись на жадане селян сконсфіскувати великі земельні посілости, Жиди купують дальше більші обшари землї.

Скаржить Росію о два мілїони рублїв.

Танцюристка Кшесіньска, Полька, коханка бувшого царя, внесла до суду скаргу, жадаючи від тимчасового правительства Росії 2,000,000 долярів яко відшкодоване за її палату, в якій від початку революції мешкає соціяліст Микола Ленін. Мимо кількаразового домаганя Ленін таки не хоче уступити ся з палати.

Син бувшого російського премієра поповнив самовбийство.

Син бувшого російського премієра, Штірмера, заарештований в Києві і посаджений до арешту за пиянство, поповнив самовбийство.

Нові заворушеня в Ірляндії.

В містах Дублин і Корк в Ірляндії вибухли минувшого вівтірка нові заворушення, спричинені Шін Фейнерами. Сї заворушеня є висловом протесту ірляндського народу проти відложеня полагодженя ірляндської справи. На улицях Корку убито одну особу, а понад 20 ранено. Шін Фейнери старали ся увільнити з арештів всіх політичних вязнів, однак поліція і військові резерви перешкодили сьому.

В Мексику вже спокій.

Приватний секретар президента Каранци, будучи в Сан Франціско, заявив тамошній пресі, що в Мексику, крім кількох міст, наступив уже цілковитий спокій.

Німеччина наложила контрибуцію на Румунію.

На окуповану територію Румунії Німеччина наложила 250,000.000 франків ($50,000.000) контрибуції.

Здетронізований грецький король купив собі палату в Швайцарії.

Берлїнська часопись „Льокал Анцайґер" доносить, що бувший грецький король Константин купив собі палату Шатрес, недалеко місцевости Тун, над Тунським озером в Швайцарії.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Тов. Р. А. Горожан повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітінґ відбуде ся в першу неділю по першім, т. є. дня 1-го липня с. р., о год. 2-гій пополудни в льокали під ч. 822 Н. Френклін стр. До полагодженя є дуже важні справи. — Т. Грицей, предс.; І. Боросевич, кас.; М. Рибак, писар. 75

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Від Укр. Тов. „Поморяни" в Ню Йорку.

Впов. Пані і Панове, котрі зголосили ся до вступленя в члени тогож Товариства в день концерту дня 20-го мая і на представленю „Козаче серце" дня 2-го червня, зволять ласкаво прибути на піврічні збори, які відбудуть ся 1-го липня (в неділю) в гали під ч. 509 Іст 5-та улиця, о год. 4.30 пополудни, де зістануть після вимог Товариства втягнені до книги членів. Окремого повідомленя до кождого не будемо висилати, бо так порішено на засіданю Виділу Товариства, дня 15-го червня б. р. — Михайло Рудницький, предс.; В. Кучкуда, заст. секр.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ З НЮ БРІТЕЙН, ГАРТФОРД, МЕРІДЕН, ТЕРІВІЛ І БРІСТОЛ!

— Представлене —

„СВЕКРУХА"

відіграєть ся членами Товариства „БАНДУРИСТ"

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 1-го ЛИПНЯ 1917 Р.
в „Українській Галї", 184 Норт улиця.

Початок о годині 7.30 вечером

Прийдіть а не пожалуєте. — КОМІТЕТ. 75

РУХ В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Тов. „Подільська Січ", від. 8, подає до відома, що спеціяльний мітінґ, котрий скликує предсідатель згаданого товариства, відбудеть ся в неділю, 1. липня б. р., о 2-гій годині пополудни, в домі предсідателя під ч. 18 Вашінґтон стр., Йонкерс. Просить ся, щоби на той мітінґ кождий член явив ся, бо є дуже важна справа до полагодженя. — Н. Попадюк, предс.

ЛІТЛ ФОЛС, Н. Й. Тов. „Запорожська Січ", від. 330, вибрало на мітінґу дня 17. червня б. р. отсих нових урядників: Е. Швайковський, предс.; Гр. Бойчук, секр.; Гр. Вітрак, кас.

ВУНСОКЕТ, Р. Ай. Тов. „Запорожська Січ", від. 206, подає до відома, що піврічний мітінґ відбудеть ся в неділю, 1. липня, в Лайсіюм Гол, ч. 15 Мейн Стр. Кождий член має ся явити точно о годині 2-гій пополудни, бо є важні справи до полагодженя. Довгуючі члени повинні вирівнати свої довги, бо в противнім разі можуть наразити ся на виключенє. Нових членів будеть ся приймати до товариства без вступного а до У. Н. Союза після статута. Неявивший ся член заплатить кару 50 цнт.; а урядник $1.00. Контрольори мають сконтролювати книжки товариства і касу. — Й. Ляпський, предс.; М. Пророчок, кас.; Д. Бойко, секр.

ПОРТЛЕНД, ОРЕҐОН. Тов. ім. Івана Франка, від. 92, подає до відома, що мітінґ відбудеть ся в неділю, 8. липня б. р. Котрий із довгуючих членів не вирівнає своїх залеглостий, зістане суспендований. На місце предсідателя, М. Ферлея, котрий опустив наше товариство і відїхав до Канади, зістав вибраний на піврічнім мітінґу Михайло Копчак. Взиваю всіх Українців, котрі мешкають в Портленд, аби вступали до нашого товариства і до У. Н. Союза. Є тут богато таких Українців, котрі сю справу відкладають, кажучи, що ще мають час, але щоби часом не було запізно!.. — Г. Пелех, секр.

ІСТ ЮНҐСТАВН, О. Тов. „Сокіл", від. 218, відбуло дня 10. червня б. р. піврічний мітінґ, на котрім полагоджено ся всі справи відділу і ухвалено, що мітінґи будуть завше відбувати ся в трету неділю по першім, о 3-тій годині пополудни. На місце контрольора Йосифа Зиминовського зістав вибраний Йосиф Сокіл. Члени, котрі мають своїх братів або знакомих і товаришів, які ще не є членами У. Н. Союза, нехай вступають сього місяця за половину вступного. — С. Шибиляк, предс.; М. Єдинак, кас.; П. Ващишин, секр.

КАРНЕҐІ, ПА. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 384, відбуде піврічний мітінґ дня 1. липня б. р., о годині 2-гій пополудни, в церковній гали. На тім мітінґу мають ся явити всі члени під карою 50 цнт. (урядник $1.00). Контрольна комісія має явити ся в гали о годині 12-тій в полудне і сконтролювати книги, щоби до 2-гої години були готові. Будемо приймати нових членів за половину вступного до товариства, а до У. Н. Союза після статута. — Н. Подола, секр.

МЕНІ ТАК ЛЮБО.

Коли я з тобою, то аж ніч яснїє,
Зіронька сьвітить, а місяць мов гріє,
Вітрець легенький аж до сну колище,
А серце любовю золотою дише...
І небо здасть ся до нас прихиляєсь
І ціла природа любо усьміхаєсь,
Тоді я радію неначе дитина,
Бо ти одинока лиш для мене мила.
Колиж в самоті я без тебе, ти зірко,
Мені так сумно і жити гірко,
Здасть ся, серця в груди не маю
І сьвітом нуджу й гірко ридаю...
Сум тисне душу, як трумну могила —
Бо ти одинока лиш для мене мила...

Т. Я.

Вілмінґтон, Дел., 15. мая 1917.

САВТ САЙД ПІТСБУРҐ, ПА.

ЗАХОДОМ СПІВ. ТОВАРИСТВА „МОЛОДЕЧИЙ БОЯН" відограєть ся два представленя зі співами

І. „ТАРАС ДИТИНА"
в память 103-их роковин уродин

ІІ. „ВІНОК НА МОГИЛУ"
в память 56-их роковин смерти, народного кобзаря ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 1-го ЛИПНЯ 1917 Р.
в парафіяльній гали, при 7-ій улици на Савт Сайд.

ПОЧАТОК О ГОДИНІ 8-ІЙ ВЕЧЕР.

ОСОБИ:

Тарас .... Стефан Сулич
Оксанна .... Марія Неофіта
Василько .... Іван Баранецький
Петрусь .... Теодор Баранецький
Михайлик .... Михаїл Майнош
Грицько (музикант) .... Іван Дашинич
Ірина .... Анна Лаврик
Дівчина (Доля) .... Евфрозина Лепак
Панас .... Михаїл Трухан
Олекса .... Петро Сулич
Микола .... Теодор Котула
Іван, старший хлопець псалтирника .... Іван Войтович
Микола, старший хлопець псалтирника Петро Пастирчак
Дух Тараса .... тов. Іван Саврій
Дух Тараса .... тов. Марія Гарайда
У співі беруть участь .... тов. Параска Яць
.... і тов. Таця Костишак

Хлопці і дівчата.

Ціна місць: 35 і 25 цнт.; для дітий 10 цнт.

Родимці! Заледви минуло 56 літ від смерти нашого ґенія і пророка, а слова його сповнили ся. Пірвали ся кайдани, розкували ся невольничі утомлені руки, і нині на Україні сьвітить сонце волі. Козаки сьвяткують Тарасові дні великими концертами та походами. А ми тут в країні волі коли як коли а тепер повиннісьмо також вшанувати його память і спомянути не злим тихим словом. *Тов. „Молодечий Боян" дає представленє в честь* Тараса Шевченка, Вас, дорогі Родимці з Пітсбурґа і околиці запрошує ся до як найчисленнійшої участи Памятайте, щоб нікого не бракувало, бо се був би народний гріх не взяти участи в так великім сьвяті. Коли дітвора віддає свої молоді сили, то чомуж би старші не мали причинитись своєю участю до звеличеня сего сьвята. Просить ся памятати і другим сказати про день 1-го липня. — КОМІТЕТ „БОЯНА". 74-75

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ" І ПРИЄДНУЙТЕ ЇЙ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ!

ШЕКСПІР В ПОВІСТКАХ.

З російського перекладу М. В. КАРНЄЄВА.

ШЕЙЛОК.

(„Венецький купець").

У Венеції*) жив жид Шейлок, котрого занятєм було лихварство. Позичаючи християнським купцям гроші на великі проценти, він в той спосіб прийшов до великого майна. Шейлок був безсовісний; він з такою невмолимою строгостию ждав звороту визичених гроший, що його зненавиділи всі порядні люди, а особливо молодий венецький купець Антоніо. Шейлок також ненавидів Антонія за те, що той спомагав всїх у нуждї грішми і не брав за те ніяких процентів. Таким способом між користолюбним жидом, а великодушним молодим чоловіком була взаїмна ненависть. Стрічаючи Шейлока на торзї, Антоніо не опускав нагоди, щоби не докоряти йому за його несердечність та страшне лихварство. Шейлок зносив все терпеливо, але нишком шукав нагоди, щоби можна відімстити ся.

Антоніо був добрий, гарний щирий чоловік, а разом з тим обдарований природою; одним словом, був то чоловік, в котрім демократичний римський характер виявляв ся повнїйше ніж на якім иншім Італїйци. Такого чоловіка не можна було не любити і не поважати, а всї чесні люди дійсно відносили ся до нього з тими чувствами. Але найбільше від усіх людий любив його і поважав приятель його Басаніо, чесний Венеціянин, котрий, отримавши по родичах невеличке майно, зужив його живучи понад стан, як се дуже часто з молодими людьми трафляєть ся. Часто бідькаючись о грошах, Басаніо звертав ся до Антонія і діставав від нього потрібну суму. Взагалї ті два товариші були собі такими близькими, що здавало ся, що вони мають одно серце і гадки одні.

Одного разу прийшов Басаніо до Антонія і заявив йому, що бажав би поправити своє житє і справи женитьбою з одною дївицею, котрої отець недавно помер, лишивши їй більше майно. Далї він сказав, що крім маєтних користий відграє в тім напрямі більшу ролю і любов його до тої дївиці; а щоби прийшло до дїла, попросив у Антонія три тисячі червінців в позичку, щоби мати спромогу приготовити ся так, як се личить чоловікови, що бере таку богату наслїдницю.

Антоніо саме тодї щойно виправив був на море кілька кораблів з товарами, на які видав майже цїлий свій капітал, тож не мав при собі такої суми, а щоби подати приятелеви поміч, рішив ся під заставом тих кораблів позичити гроші у Шейлока. Разом з Басаніом пійшов він до Шейлока і запитав:

— Чи годин ся ти позичити менї три тисячі червінців на який хочеш процент?

Шейлок задумав ся.

— Коли би хоч раз удало ся зловити ненависного Антонія, — думав він — я би пригадав йому всї старі обиди; він ненавидить наше племя, бажає, щоби ми підупали, роздає гроші без процентів і ще перед всїми насьміває ся з мене і з мого законного зиску, називаючи його лихвою... Але буду я проклятий з цілим моїм племенем, коли подарую йому ті обиди!...

— Ну, кажи — закричав з нудьги Антоніо — даєш менї гроші, чи нї?

— Пане Антоніо, — звернув ся до нього жид — часто ви насьміхали ся з моїх купецьких інтересів і з процентів, котрі я беру; я терпеливо зносив докори; ви лаяли мене невірою, скаженою собакою, плювали на моє жидівське убранє; ви навіть тручали мене ногою наче собаку; а тепер, після того всього, до собаки, до жида поганого, приходите з просьбою і говорите: „Шейлок, позич менї гроший!" — Хиба в собаки є гроші? Хиба собака може позичити три тисячі червінців? Що-ж менї дїяти тепер? Я за те все повинен поклонити ся вам до землї і сказати: „Милостивий пане, в остатну середу ви плювали менї в лице, потім другого дня назвали мене собакою, але не зважаючи на ті компліменти, вимірені до моєї особи, я позичу вам гроший". — Скажіть, чи належить менї так сказати?

— Кажи, як схочеш — відповів Антоніо. — Я-ж зі своєї сторони не ручу, що знов не буду поступати так; я не твій товариш і прошу у тебе гроший не як у приятеля; позич менї їх як свому ворогови; коли я не віддам тобі їх на означений реченець, то тим лїпше для твоєї ненависти; тодї ти можеш звалити на мене цілий тягар законів.

— Чого вам так спішно? — сказав жид. — Я хочу стати вашим приятелем, хочу заслужити собі на ваше поважанє, забуваю всї ваші докори і насьмішки, і ось в доказ того даю вам гроші і не возьму нїякого проценту.

Те великодушнє предложенє жида дуже здивувало Антонія, а Шейлок тим більше старав ся піддержувати його здивованє. Він старав ся відограти ролю великодушного чоловіка, змагаючого ся заслужити собі на любов у Антонія. Відтак він знова повторив, що позичає три тисячі червінців і не возьме нїякого проценту; просив лиш Антонія пійти з ним до нотаря і там, на жарт нїби, підписати зобовязанє, що коли Антоніо не зверне гроший на визначений реченець, Шейлок дістане право вирізати йому з тїла шматок мяса, в якій схоче части тїла.

— Я годжу ся, — сказав Антоніо — я готов і зараз підписати і признати ся, що жид менї милий...

Басаніо відраджував Антонієви підписувати тото зобовязанє під таким услівєм, але Антоніо обставав при своїм, бо не бачив в тім нїчого страшного. Бояти ся він не мав причини; він був запевнений, що довго ще перед реченцем повинні надійти його кораблї з товарами більшої вартости ніж три тисячі червінців.

— О, праотче Аврааме! — крикнув нїби з чувством Шейлок, чуючи розмову двох приятелів. — Який підозріваючий нарід ті християни; темність їх власних поступків заставляє їх підозрівати темність душі у других. Ну, скажіть менї, Басаніо, коли Антоніо не заплатить менї на час гроший, яка буде менї користь з підписаного зобовязаня? Ви чейже знаєте, що фунт чоловічого мяса не варт нїчого; з щирої душі кажу вам, що даю гроші Антонієви з одинокою цїлию: заслужити собі на його приятельство. Хоче, нехай бере; а не хоче, Бог з ним, — прощайте...

Не зважаючи на раду Басанія, котрий від жарту жида не сподївав ся нїчого доброго, Антоніо підписав зобовязанє.

Богата наслїдниця, з котрою хотів женити ся Басаніо, жила недалеко від Венеції, в місточку Бельмонтї. Вона називала ся Порція.

Взявши потрібні гроші від приятеля, Басаніо удав ся до своєї любої в супроводї одного дворянина, котрого звали Ґраціяно.

Його заходи увінчали ся швидко успіхом. Порція згодила ся вийти за Басанія, не зважаючи на те, що він признав ся їй, що він не богатий і може похвалити ся лиш походженєм роду. Вона-ж, хоч богата, заявила, що не шукає в подружу гроший. Відтак говорила, що вона є собі проста дївчина, невчена, однак не стара ще, щоби не могла від нього дечого навчити ся.

(Дальше буде).

*) Венеція — дуже гарне місто на мори в Італії.